

Zlepšenie prípravy a rozvoja akademických, pedagogických a odborných zamestnancov

Jozef Miškolci
Renáta Hall

A circular graphic element on the right side of the slide. It features a dark blue background with a perspective view of a library's curved bookshelves filled with books. Overlaid on this is a white circle containing the text 'TO DÁ ROZUM' in large, bold, black capital letters, with 'VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ' in smaller, black capital letters below it.

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ

Vízia vzdelávania na Slovensku

Učítelia sú **zanietení**, kvalifikovaní a oceňovaní profesionáli, ktorí vedia **rozpoznať vlohy** učiacich sa a ovládajú **širokú škálu metód**, z ktorých vedia pre každého vybrať tú optimálnu.

Učítelia a učiteľky sa **neustále učia**, rozširujú si **kvalifikáciu**, reflektujú a vyhodnocujú svoje znalosti a postupy.

Aktívne komunikujú so všetkými aktérmi vo vzdelávaní, uplatňujú **partnerský prístup**, sú **morálnou autoritou** a **vzorom pre učiacich sa**.

Učítelia a učiteľky **majú aktívny kontakt s najnovšími vedeckými poznatkami** a učiacich sa **zapájajú do interaktívneho bádania**, experimentovania a objavovania nových poznatkov a súvislostí.

Zlepšenie prípravy a rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov

Hlavné oblasti odporúčaní

- Vyššie platy ako nástroj zatriaktívnenia učiteľského povolania
- Skvalitnenie prípravy učiteľov v didaktických zručnostiach a prípravy na individualizovanú podporu všetkých učiacich sa
- Prispôsobenie programov učiteľstva novému modelu školy a novému štátnemu kurikulu
- Skvalitnenie prípravy na učiteľstvo cez doplňujúce pedagogické štúdium
- Skvalitnenie profesijného rozvoja
- Skvalitnenie kariérového systému

Vyššie platy ako nástroj zatraktívnenia učiteľstva

- Zabezpečiť výrazné celoplošné zvýšenie mzdy u pedagogických a odborných zamestnancov, aby sa pomer medzi priemernou mzdou učiteľov a priemernou mzdou vysokoškolsky vzdelaných ľudí na Slovensku vyrovnal pomeru v krajinách OECD (v súčasnosti 88 %).

Rozvoj didaktických zručností v príprave na učiteľstvo

- Zvýšiť **podiel pedagogickej praxe** a zvýšiť príspevok štátu na praxe (zvýšiť podiel pedagogickej praxe na cca. 20 % celého štúdia; prvá prax najneskôr v treťom semestri; max. 3 študenti na 1 cvičného učiteľa; priama vyučovacia činnosť v rámci 1. stupňa VŠ; vyššia dotácia štátu na praxe)
- Skvalitniť **reflexiu pedagogických praxí** (pozíciu cvičného učiteľa zaviesť do kariérového systému a naviazať ju na špecializačné a inovačné vzdelávanie; sieťovanie medzi učiteľmi a VŠ didaktikmi)
- Zvýšiť podiel výučby **všeobecnej a odborovej didaktiky** (posilniť podiel didaktických predmetov; didaktiku vyučovať od 1. semestra; zaviesť simulácie didaktických metód a analýzy videozáznamov na pôde VŠ)
- Podporovať a motivovať **VŠ učiteľov k spolupráci so školskou praxou** (granty na akčný výskum; štipendiá na pedagogické stáže a tvorivé voľno; priama výučba na školách; kontakt s praxou zohľadniť v kariérovom raste)

Príprava na individualizovanú podporu učiacich sa v programoch učiteľstva

- Zaviesť oblasť **špeciálnej pedagogiky a inkluzívneho vzdelávania** ako **povinnú súčasť** všetkých učiteľských programov (zaviesť povinný predmet či predmety a taktiež prierezovo začleniť oblasť inklúzie do ostatných predmetov s cieľom rozvíjať
 - poznanie filozofických **východísk** inkluzívneho vzdelávania;
 - kompetencie **rozpoznávať** prekážky v učení a vzdelávacie potreby žiakov;
 - kompetencie používať vhodné **vyučovacie stratégie**;
 - kompetencie prispôbovať vzdelávací **obsah a hodnotenie** žiakov;
 - zručnosti **spolupracovať** s inými pedagogickými a odbornými zamestnancami a rodičmi

Prispôsobenie programov učiteľstva novému modelu školy a novému štátnemu kurikulu

- Štruktúrovať študijné programy učiteľstva na **štyri vzdelávacie úrovne** vyplývajúce z nového modelu školy

ISCED 0

- program učiteľstva pre deti od 0 do 6 rokov života (VSRD) (povinnosť VŠ vzdelania)

ISCED 1

- program učiteľstva pre 1. až 5. ročník ZŠ pre všetky vzdelávacie oblasti (vrátane IT a AJ)

ISCED 2

- program učiteľstva pre výučbu jednotlivých vzdelávacích oblastí v 6. až 9. ročníku ZŠ

ISCED 3

- program učiteľstva pre výučbu rôznych kombinácií predmetov vo všetkých ročníkoch SŠ

Skvalitnenie prípravy na učiteľstvo cez doplňujúce pedagogické štúdium (DPŠ)

- **Obmedziť sieť poskytovateľov DPŠ** len na fakulty VŠ realizujúce programy učiteľstva na 1. a 2. stupni vysokoškolského štúdia

(hlavný dôvod: zabezpečenie dostatočnej kvality DPŠ možno očakávať len od fakúlt VŠ, ktoré dokážu preukázať naplnenie navrhovaných vysokých nárokov na kvalitu študijných programov učiteľstva cez akreditačný proces)

Skvalitnenie profesijného rozvoja

- Podporiť profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov cez **dopytovo orientované projekty so zjednodušeným spôsobom** žiadania a vykazovania (tzv. **šablónové projekty**)
(možnosť výberu z rôznych oblastí rozvoja; finančné limity dostatočne atraktívne i pre zahraničných poskytovateľov vzdelávania; podporný aparát pre výzvy)
- Cez štrukturálne fondy podporiť vytváranie **Regionálnych sietí partnerských škôl** (dlhodobejšia regionálna spolupráca škôl (min. 9 škôl) vrátane špeciálnych; podpora neformálneho vzdelávania, profesijného rozvoja a sieťovania)
- **Posilniť VŠ** v možnostiach poskytovať profesijný rozvoj
(výučba v rámci profesijného rozvoja sa má počítať ako náhrada za výučbu vo VŠ programoch; súčasť kritérií kariérového rastu; indikátor v získavaní dotácií)
- **Zrušiť príplatky** za úspešné absolvovanie programu v rámci profesijného rozvoja
(odmeny naviazať na preukázanie nadpriemerne kvalitnej práce cez autoevaluačný systém školy)

Skvalitnenie kariérového systému

- Skvalitniť proces overovania profesijných kompetencií pri **atestáciách** (zrušiť atestačnú skúšku; zaviesť hospitácie akreditovanými externými ped. a odb. zamestnancami („peer review“); portfólio by malo byť dostatočne komplexné; obhajoba portfólia cez rozpravu s komisiou)
- **Posun v platovej triede** za absolvovanie atestácie podmieniť výkonom **špecializovaných činností** (nemusí ísť o výkon špecifickej kariérovej pozície, ale aspoň o neformálny výkon rôznych špecializovaných činností zodpovedajúcich profesijnému štandardu)

Doktorandi a akademickí zamestnanci

- Doktorandi do koča aj do voza – doktorandské školy a viac času pre školiteľov
- Doktorand aj nahý, aj oblečený?
- VŠ ako atraktívny zamestnávateľ (zmluvy a platy)
- Otvorenie výberových konaní
- Aby u nás mohol byť Henry Kissinger profesorom
- Zaviesť princípy otvorenej vedy

Doktorandské školy

- **Podporiť vznik doktorandských škôl**
 - Vedecké zručnosti (výskum – vždy vlastný projekt, publikovanie, OA, publikační poradcovia)
 - Pedagogické (aj pre internacionalizáciu)
 - Generické a vzájomné spoznávanie sa s praxou
- Mentoring, EŠIF, COST, MSCA ITN, Fulbright, a/alebo UMB, IRIS
- **Odbremenenie** školiteľa a jeho **väčšie angažovanie**
 - Zmluva: školiteľ, PhD. škola a doktorand
- **Vyjasniť status doktorandov** – študenti alebo zamestnanci

VŠ ako atraktívny zamestnávateľ

- **Zmluvy**

- Prvá (postdok) – kratšia, ale aspoň 2-3 roky
- Nie reťazenie

- **Plat:**

- Po PhD. aspoň o 5 % viac ako štipendium (1300 eur v hrubom)
- 88 % mzdy v národnom hospodárstve ako priemer

Otvoriť výberové konania

- **Všetky výberové konania zverejnené** na Euraxess/Nature v AJ – aspoň rok skúseností mimo danej VŠ výhodou
- **Predlžovania zmlúv**
 - Minimalizovať
 - Splnenie vopred daných kritérií
 - Hodnotenie splnenia vopred daných kritérií – up or out
 - Ak je to učiteľ, tak v komisii aj študent
- Komisia – navrhuje pracovisko, schvaľuje senát, polovica externí, **aspoň jeden neznámy zahraničný** (neskôr polovica zahraniční)

Aby u nás mohol byť Henry Kissinger profesorom

- Len V4 v Európe má vedecko-pedagogické tituly
- **Zaviesť čisto funkčné miesta profesorov a docentov** bez potreby vedecko-pedagogického titulu (otvorenie pre ľudí zvonku)
 - Inzerát **zverejniť v AJ** na Euraxess/Nature
 - **Kritériá stanovuje pracovisko**, na začiatku – minimálne kritériá ako HaI // medzinárodný audit na hodnotenie tvorivej činnosti (§ 88a)
 - **Rektor** (na veľkých školách dekan) **vyberá profesora so zmluvou na neurčitý čas z kandidátov** navrhnutých komisiou
 - Nemá prepojenie s pracoviskom
 - Všeobecnejšie kritériá
 - Komisia – pri profesoroch **polovica neznámi zahraniční**

Za verejné peniaze verejné dáta a publikácie

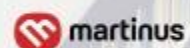
- **Horizont** – podmienka publikovať v open access (OA)
- **Vyššia viditeľnosť** (citovanosť, častejšie sťahovanie článkov, viac v médiách a v politikách)
- Sprevádzkovanie národného repozitára CVTI (články a dáta)
 - Podporiť **kapacitu knižníc** – publikační poradcovia, aby školili vedcov a doktorandov v OA
- Publikovanie článkov v OA časopisoch (cena v niekoľkých 1000 eur)
 - Národné rokovania a nižšie ceny (prostriedky z EIZ)
 - Zdroje v rámci grantov/inštitucionálneho financovania
- **APVV pridať** sa ku koalícii S (OA súčasť našich pravidiel)
- Aj MŠVVaŠ SR publikovať dáta v OA

**ĎAKUJEME
ZA POZORNOSŤ**

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ

PROJEKT PODPORUJÚ

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOŠŤ